

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.128/2020/5.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Osztovits András bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

A felperesek képviselője: Dr. Budaházi Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Láng Péter ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Kálóczy, Bagi és Wittner Ügyvédi Iroda ügyintéző dr. Bagi János ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla, 14.Gf.40.352/2019/5/II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék, 13.G.40.881/2019/5. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 541.600 (ötszáznegyvenegyezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek mint adósok és az alperes jogelődje, az A C P Sz Zrt. Részvénytársaság (a továbbiakban: alperes) mint hitelező 2006. szeptember 21-én CHF alapú kölcsönszerződést kötöttek, amelyben az alperes 3.800.000 forint, azaz 22.275,51 CHF összegű kölcsön nyújtására vállalt kötelezettséget 240 hónapos futamidővel. A felperesek ugyanezen a napon közjegyző előtt egyoldalú kötelezettségvállalásra irányuló nyilatkozatot tettek a közjegyzői okiratban rögzített tartalmú kölcsönszerződésben foglalt kötelezettségek teljesítésére. [2] A kölcsönszerződés II.

pontja értelmében a hitelező a forintban meghatározott kölcsön és kezelési költség összegét devizában, az R B Zrt. által a kölcsönszerződés napjára mint teljesítési napra érvényes svájci frankra meghirdetett deviza középárfolyam (bázis árfolyam) x 0,9925 képlet figyelembevételével tartja nyilván. A kölcsön folyósítása HUF-ban, az R Bank Zrt. által a kölcsönszerződés napjára jegyzett HUF/CHF deviza középárfolyam x 0,9925 képlet figyelembevételével történik. Az adósok a CHF-ben nyilvántartott kölcsön összegét, annak ügyleti kamatait és a kezelési költséget havi ütemezésben, az R Bank Zrt. által az esedékesség napjára meghirdetett CHF deviza középárfolyam x 1,0075 képlet figyelembevételével HUF-ban kötelesek megfizetni a hitelező részére.

[3] A szerződés VI. pontjának „Egyéb feltételek” fejezetében a 25. pont alatt az adósok nyilatkoztak, hogy átvállalják a CHF/HUF árfolyamváltozásából eredő kockázatot.

[4] A szerződés végén az adósok által két tanú hitelesítése mellett külön is aláírt Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozat található az alábbi tartalommal: „Jelen kölcsönszerződés aláírásával tudomásul veszem, hogy az A C Zrt. részemre teljes körű tájékoztatást nyújtott az általam külföldi devizanemben felvett hitelhez kapcsolódó árfolyamkockázat vonatkozásában, különös tekintettel arra a tényre, hogy a magyar forintról különböző devizanemben felvett hitel törlesztési és kamatfizetési kötelezettségének összege erősen függ az adott deviza magyar forinttal, illetve egyéb devizákkal szembeni árfolyamának alakulásától. Következésképpen a deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét. [...]”.

[5] A felperesek fizetési késedelmére tekintettel az alperes 2013. július 22-én felmondta a szerződést.

[6] Az alperes 2015. április 21-én kelt levelében a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) alapján az elszámolást elkészítette, az felülvizsgáltként minősül. Abban a fogyasztói kölcsönszerződésből eredő lejárt tartozást 8.623.815 forintban tüntette fel.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] Felperesek módosított keresetükben a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását - többek között - arra hivatkozással kérték, hogy tisztességtelen az árfolyamkockázat felperesekre történő terhelése. Állították, hogy az alperes nem adott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázat tartalmáról, illetve az nem volt világos és érthető, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdése folytán az erre vonatkozó szerződéses feltétel tisztességtelen, így a teljes szerződés érvénytelen az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése szerint. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítását és annak megállapítását kérték, hogy a fennálló tartozásuk 2013. február 10-én 2.906.604 forint.
- [8] Az alperes a kereset elutasítását kérte. A jogalapon túl vitatta annak összecszerűségét is.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[10] A tájékoztatás tisztességtelensége körében a becsatolt okirati és egyéb bizonyítékok alapján megállapította, hogy a kölcsönszerződés részét képezte az árfolyamkockázat. A kockázatfeltáró nyilatkozatból egyértelműen kitűnik, hogy deviza alapú kölcsön felvétele esetén az árfolyamkockázatot az adós viseli, továbbá annak mibenléte is, és az is egyértelmű, hogy az árfolyamváltozás irányától függően, nyereség vagy veszteség is érheti a felpereseket, az árfolyamkockázatnak nincs felső határa, az nem korlátozott.

[11] Utalt a Kúria deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. számú PJE határozata 1., 2. és 3. pontjaira és kifejtette, a tájékoztatás az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-51/17. számú ítélete által elvártaknak megfelelően történt, egy általánosan tájékozott, körültekintő, értelmes fogyasztónak a becsatolt iratok alapján tisztában kellett lennie az üzleti kockázattal, azzal, hogy az árfolyamkockázat kizárólag őt terheli.

[12] A felperesek által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró ítéltábla ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás vonatkozásában visszautalt az elsőfokú ítéletnek az EUB C-51/17. számú döntésére is kiterjedő, helytálló indokolására. A jogerős ítéletben írtak alapján, mivel a felperesek az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás megfelelőségét vitatták, azt kellett vizsgálni, hogy az alperes által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen kitűnik-e az, hogy az árfolyamkockázat hatására a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül megemelkedhet; az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa; az árfolyam változása valós, vagyis a hitel futamideje alatt bekövetkezhet. Ezen követelményeknek az ítéltábla álláspontja szerint a szerződés VI.25. pontjában, valamint az Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozatban és a közjegyzői okiratban adott tájékoztatás megfelelt. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztató a forint leértékelődésének lehetőségét tartalmazza, arra is kitér, hogy a forint leértékelődése az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, amelynek következménye nyilvánvalóan a fizetési kötelezettségének a növekedése. Az átlagos fogyasztó mércéjével megítélt felperesek alappal nem gondolhatták, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy nem, illetve csak korlátozott mértékben terheli őket. Az adott esetben a felperesek már a szerződés megkötése előtt megkaptak minden tervezetet és az ÁSZF-et - az átadás tényét a 2006. július 7-én kelt szemle jegyzőkönyv igazolja - így megfelelő idejük volt azok áttanulmányozására.

[13] A felperesek az elsőfokú tárgyaláson előadott személyes nyilatkozatuk alapján - miszerint pozitív irányú változásról tájékoztatták őket - maguk is tisztában voltak azzal, hogy a CHF/HUF árfolyam változása befolyásolja a szerződésből eredő fizetési kötelezettségeiket, melyből következően értették az árfolyamváltozás mechanizmusát és annak a fizetési kötelezettségeikre gyakorolt hatását, azaz tisztában voltak az árfolyamváltozás, a devizakockázat - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeivel.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben - tartalma szerint - a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezésének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását és annak a keresetben kért jogkövetkezménye levonását kérték arra hivatkozással, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelen volt. Állították, a jogerős ítélet az rPtk. 209/A. § (2) bekezdésébe és 209/B. § (3) bekezdése ütközik.

[15] Felperesek előadták, az rPtk. 207. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével szükséges annak megállapítása, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönszerződés alapján a felperesek vállalták-e, és milyen mértékben az árfolyamváltozással járó kockázatot, és amennyiben ilyen kötelezettséget vállaltak, volt-e lehetőségük annak korlátozására. A visszafizetési kötelezettséggel járó valós és korlátlan kockázatvállalás érthető és világos jellegét az EUB C-51/17. számú ítéletének a 4. kérdésre adott válasza szerint kell megítélni. Abból pedig az következik, hogy az árfolyamváltozás lehetőségéről szóló tájékoztatásnak nem elegendő arra kiterjednie, hogy annak következtében a törlesztő részletek összege hogyan változik. Jelentősége van továbbá annak a körülménynek is, hogy a tájékoztatás a szerződésben elkülönülten szerepel-e, vagy a szerződés több,

különálló rendelkezéséből magának a fogyasztónak kell összegeznie az árfolyamkockázatra utaló közléseket.

[16] Felperesek kiemelték, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. §-a szerinti tájékoztatásnak a pénzügyi intézmény írásbeli nyilatkozatának kell lennie. Amennyiben a fogyasztó nyilatkozik, ismer el tényeket és vállal kötelezettségeket, akkor az tartalmilag nem tájékoztatás, hanem a szerződésből egyébként következő kötelezettségek kiszélesítése, bővítése, és az ilyen feltétel lehet tisztességtelen.

[17] Felperesek hivatkoztak az rPtk. 209/B. § (3) bekezdésére, arra hogy a feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát.

[18] Az EUB C-26/13., C-186/16. és a C-51/17. számú ítéletekben foglaltakra utalással hangsúlyozták, az árfolyamkockázatról való tájékoztatás akkor megfelelő, ha abból kitűnik, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztőrészletek jelentősen is megemelkedhetnek, az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet. Az nem elhanyagolható mértékű kockázatot jelent és nem elhanyagolható mértékben növelheti a törlesztőrészleteket. A Fővárosi Ítéltábla és a Fővárosi Törvényszék más ügyben hozott határozatait idézve, illetve utalva a BDT2019. 4090. számon közzétett döntésre, az azokban foglaltak alapján a felperesek határozott álláspontja szerint a perbeli kölcsönszerződés Általános Kockázatteltáró Nyilatkozatban foglalt feltétele tisztességtelen, ezért a tisztességtelenségen alapuló érvénytelenségének az rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján az a következménye, hogy a teljes szerződés érvénytelen.

[19] Az alperes nem hívta fel a felperesek figyelmet arra, hogy az intervenció sávot 2008. február 26. napján eltörölték, és ez a tájékoztatási kötelezettség elmulasztását jelenti. Az intervenció sáv eltörlését követően a bankoknak forintosítani kellett volna a szerződéseket.

[20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 272. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az abban megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[22] A Kúria rámutat, az rPp. 272. § (2) bekezdésében és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben írtak értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabály megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt konkrétan megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. A felülvizsgálati kérelem csak abban a részében alkalmas érdemi felülvizsgálatra, amely maradéktalanul megfelel a fenti tartalmi követelményeknek.

[23] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben hangsúlyosan hivatkoztak arra, hogy az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás nem felelt meg a tisztességes tájékoztatással szemben az EUB által felállított követelményrendszernek. A felperesek ugyanakkor ezzel összefüggésben az adekvát megsértett jogszabályhelyet, az rPtk. 209. § (1) bekezdését nem jelölték meg, így ez önmagában nem tette lehetővé, hogy a Kúria az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás tisztességtelenségét érdemben vizsgálja. A felperesek felülvizsgálati kérelmében megjelölt rPtk. 209/A. § (2) bekezdése, illetve 239. § (2) bekezdése már a tisztességtelen kikötés

jogkövetkezményéről rendelkeznek, amelyek alkalmazására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a támadott rendelkezés az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írtak alapján tisztességtelennek minősül. Az EUB ítéleteiben írtakra hivatkozás nem helyettesíti a megsértett jogszabályhely megjelölését.

[24] A Kúria rámutat arra is, hogy az rHpt. 203. § állított megsértése az adott tényállás mellett nem volt megállapítható, hiszen az ott előírt tájékoztatás megtörtént, de ha ez mégsem lenne megállapítható az sem eredményezné a szerződés érvénytelenségét, ahogyan arra a Kúria a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. PJE határozatában is rámutatott.

[25] A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben megsértett jogszabályhelyként az rPtk. 207. § (1) és (2) bekezdésére hivatkoztak. E rendelkezések nem sérültek. A szerződés rendelkezései alapján nem vitatható alappal, hogy a felperesek vállalták a deviza alapú szerződés megkötését, azt pedig, hogy annak kockázataival tisztában voltak-e, tisztességes tartalmú tájékoztatást kaptak-e, nem e jogszabályhely szerint, hanem az rPtk. 209. § (1) bekezdése szerint kell megítélni, és az ennek keretében folyó eljárásban lehet értékelni az EUB fogyasztói szerződések tisztességtelenségével kapcsolatos joggyakorlatát.

[26] Végül a Kúria rámutat arra, hogy a felülvizsgálati kérelemben megsértett jogszabályhelyként hivatkozott rPtk. 209/B. § (3) bekezdése az adott eljárásban nem volt alkalmazandó, figyelemmel arra, hogy az közérdekű perekre vonatkozik. Amennyiben ez a jogszabályhely elírás lenne, és azt a Kúria az rPp. 272. § (3) bekezdése alapján az idézett tartalma szerint az rPtk 209. § (2) bekezdésére vonatkozó hivatkozásként venné figyelembe, úgy annak érdemi vizsgálatát az zárja ki, hogy a felperesek nem fejtették ki, hogy e rendelkezést a jogerős ítélet mennyiben sérti.

[27] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[28]

[29] **Záró rész**

[30]

[31] A felperesek az eredménytelen felülvizsgálati kérelem következtében egyetemlegesen kötelesek az alperes jogi képviseleti díjból álló eljárási költségének megfizetésére az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint. Ennek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdése alapján határozta meg, figyelemmel a kifejtett tevékenység munkaigényére is. Az ügyvédi munkadíj az áfát tartalmazza. A felperesek személyes költségmentességére tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

[32] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

[33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

[34]

[35]

[36], 2021. február 23.

[37]

[38]

[39]. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró

[40]

[41]

[42]